

GIMP2.8

A fotómanipulátor

Dr. Pétery Kristóf

Mercator
Stúdió

Minden jog fenntartva, beleértve bárminemű sokszorosítás, másolás és közlés jogát is.

Kiadja a Mercator Stúdió
Felelős kiadó a Mercator Stúdió vezetője
Lektor: Pétery Tamás
Szerkesztő: Pétery István
Műszaki szerkesztés, tipográfia: Dr. Pétery Kristóf

ISBN 978-963-365-552-8

© Dr. Pétery Kristóf PhD, 2018
© Mercator Stúdió, 2018

Mercator Stúdió Elektronikus Könyvkiadó
2000 Szentendre, Harkály u. 17.
www.akonyv.hu és www.peterybooks.hu
T: 06-26-301-549
06-30-305-9489

TARTALOM

TARTALOM	3
ELŐSZÓ	9
ISMERKEDÉS A PROGRAMMAL	12
A program környezete	12
A billentyűzet	15
Az egér	18
A program használata	20
A program telepítése	21
A program indítása	25
A felhasználói felület	25
Környezeti beállítások	36
A súgó használata	41
FÁJLKEZELÉS	44
Pixeles és metafájl formátumok.....	47
GIMP XCF-kép	47
Alias Pix-kép.....	48
Autodesk FLIC-animáció	48
bzip-archívum	49
DICOM-kép.....	49
GIF-kép	49
gzip-archívum	51
JPEG	51
Microsoft WMF-fájl	53
Paint Shop Pro-kép	53

PhotoShop-kép.....	54
PNG-kép.....	54
PNM-kép.....	55
Portable Document Format	56
Silicon Graphics IRIS-kép.....	58
SVG-kép.....	58
Targa (Truevision Targa).....	59
TIFF (Tagged Image File Format)	59
Windows BMP-kép	61
ZSoft PCX-kép.....	61
Fájl megnyitása	62
Képek szűrése, keresése	64
Új kép létrehozása.....	74
Egyéb dokumentumok létrehozása	75
Kép mentése	76
Sablon mentése	77
Képek exportálása.....	78
Kilépés.....	79
NYERS KÉPEK.....	81
A RAW feldolgozó	81
A nyers képek feldolgozása.....	83
A kép elemzése	85
Fehéregyensúly beállítása.....	89
Expozíció korrekció	91
Lencsekorrekciók.....	92
Tónusgörbe állítás	93
Színkorrekciók	94
Kép vágása.....	95
Szürkeárnyalatosra alakítás	96
KÉPJAVÍTÁS	97

A kép megnyitása	97
Képadatok megtekintése	98
A teljes képre ható javítások.....	101
Fehéregyensúly beállítása.....	101
Fehéregyensúly pontos beállítása	102
Szintek kiegyenlítése	105
Automatikus kontraszt	106
Automatikus színjavítás	107
Összetett színekorrekciók.....	107
Szintek pontosabb kiegyenlítése	108
Középtónus beállítása	110
Fényerő és kontraszt beállítása	111
Színezet és telítettség beállítása	113
Színtelenítés.....	114
Monokrómmá alakítás	115
Csatornakeverés	116
Színkiegyenlítés	117
Színcsere.....	118
Beállítás minták alapján.....	120
Képforgatás	122
Kép egyenesbe állítása	122
Képkivágás	124
Perspektivikus torzulás javítása.....	126
Képméretezés	127
A képméret módosítása.....	127
A nyomtatási méret.....	129
A rajzvásznon mérete	130
KÉPSZERKESZTÉS	132
Kijelölések, maszkok	132
Kiválasztás készítése	133
Szabályos kiválasztás.....	134

Kijelölések kombinálása	137
Szabadkézi kiválasztás.....	139
Kiválasztás szín felhasználásával	140
Előtér kijelölése	143
A kijelölés megváltoztatása	145
Lágy perem módosítása	146
Kijelölés keretezése.....	146
Kiválasztás bővítése	147
Kiválasztás csökkentése	148
Kiválasztás átalakítása	148
Kijelölés alakítása.....	150
Kijelölés mentése	150
Helyreállító műveletek	151
Hatás csökkentése	152
Helyi javító eszközök	153
A retusálás menete	155
Radír.....	160
Helyi élesítés, elkenés.....	161
Helyi fényerő módosítás	161
Helyi maszatolás	162
Klónozás.....	162
Gyógyecset.....	163
Vágólap műveletek	163
Kivágás.....	164
Másolás	164
Egyesített másolás	164
Beillesztés	165
Beillesztés.....	165
Beillesztés másként.....	166
Tároló kezelése	166
RÉTEGKEZELÉS.....	168

A rétegkezelő panel	169
Réteg kiválasztása	171
Rétegek kialakítása	171
Réteg létrehozása menüből.....	172
Réteg létrehozása vágólapról.....	173
Láthatók konvertálása réteggé	173
Réteg megkettőzése.....	174
Szövegréteg	174
Rétegmaszkok.....	176
Réteg törlése	178
Rétegek tulajdonságai	178
Rétegsorrend.....	179
Rétegek csatolása	179
Rétegek csoportosítása	180
Összhatásmódok, festőmódok	180
Rétegek igazítása, méretezése	191
Rétegek egyesítése	192
NYOMTATÁS	193
Egyetlen kép nyomtatása egy oldalra	194
Több kép nyomtatása egy oldalra	197
GYORSBILLENTYŰK	198
Fájl.....	198
Eszköztár	199
Kijelölés	200
Szerkesztés	200
Dokkolható párbeszédablakok	200
Nézet	201
Rétegek	202
Szűrők	202
Súgó	202

AJÁNLOTT IRODALOM	203
--------------------------------	------------

ELŐSZÓ

Tisztelt Olvasó!

A grafikus programok a képkezelés és tárolás szempontjából két csoportra oszthatók. A vektorgrafikus szoftverek az ábrázolás során a képet alkotó alakzatokat matematikai egyenletekkel írják le, ebből adódik az az előny, hogy az ilyen képek korlátlan mértékben nagyíthatók és kisebb helyet foglalnak el, hátrányuk, hogy fényképek kezelésére nem alkalmasak (bár ma már léteznek hibrid rendszerek is). Ezzel szemben a rasztergrafikus kép pixelekből áll, és az állományok a kép minden egyes képpontjának színét és egyéb jellemzőit eltárolják. E tárolási és feldolgozási mód előnye, hogy minden egyes képpont külön szerkeszthető, így fényképek feldolgozására, retusálására kiválóan használható, hátránya viszont az, hogy ezek a képek sokkal nagyobb lemezterületet foglalnak és a számítógép memóriájának méretével szemben is igényesebbek, ugyanakkor az ilyen képek minőségromlás nélkül csak korlátozottan nagyíthatók.

A rasztergrafikus programok közé tartozik az Adobe Systems Incorporated cég Photoshop nevű programja, amely egyfajta etalon a képfeldolgozással és grafikával foglalkozók körében, ugyanakkor azonos szintű konkurenciával alig rendelkezik (a fejlesztő honlapja: www.adobe.com). Ezzel a szoftverrel szinte mindenféle képfeldolgozással kapcsolatos probléma megoldható. A programban korábban többféle újítás jelent meg, amelyet előbb vagy utóbb a konkurens programok fejlesztői is átvettek. Ezek közé tartozik a rétegek kezelése (amikor a kép jellemző részeit különböző rétegekre helyezük, és rétegenként módosítjuk), vagy a beépülők, azaz a „plugin”-ek használata (ezek egy külön könyvtárban elhelyezkedő, esetleg más fejlesztőtől származó, speciális funkciójú fájlok, külön programok, amelyek betöltés után beépülnek a Photoshop program menürendszerébe).

A képek rétegenkénti kezelése azért előnyös, mert a rétegekre helyezett objektumokat a kép más rétegeinek módosítása nélkül

változtathatjuk meg, tartalmukat önállóan mozgathatjuk. A rétegeket átlátszóvá tehetjük, közöttük különféle csoportosítási és egyéb műveleteket végezhetünk, sorrendjüket másíthatjuk, rajtuk külön-külön más grafikus szűrőt alkalmazhatunk stb.

A beépülők is szabvánnyá váltak, ezeket szintén használják más retusáló programok. A legtöbbjük egyfajta grafikus szűrő, a szaknyelvi zsargonban „effekt”, de készültek, fájlátalakító, védjegykezelő pluginek is. A grafikus szűrők a kép kijelölt részén vagy az aktuális réteg tartalmán hajtanak végre valamilyen látványosak műveletet.

A Photoshop a nyomdai előkészítés és képfeldolgozás legelterjedtebb programja. Az amatőröknek a nyomdai előkészítésre alkalmatlan Photoshop Elements programot ajánlja az Adobe, mely program már maga is a 16. változatánál tart. A Photoshoppal szemben született nyílt forráskódú megoldás a GIMP (*GNU Image Manipulation Program*). E program előnye a többi, nyílt forráskódú képszerkesztő programmal szemben, hogy ismeri, olvassa, írja a legtöbb, leginkább elterjedt fájlformátumot (például még a Photoshop *.psd* formátumát, egy kiegészítő telepítésével a *.raw* formátumot is), ugyanakkor használható a Microsoft Windows mellett a Macintosh OS X, illetve Linux operációs rendszereken. Ezt a képszerkesztőt a legtöbb Linux disztribúció „alapból” tartalmazza.

A program azért egyelőre még nem éri el a Photoshop szintjét, de az amatőrök és a kezdő profik számára (akik különösen érzékenyek a költségekre) is megteszi. Hátránya például az RGB színtér használata, a 8 bites színmélység, a Photoshop szövegrétegek automatikus rászterizálása, a réteghatások alkalmazása, de ebben nem jobb a többi nyílt forráskódú képfeldolgozó szoftver sem.

Ezzel az ingyenesen, a <https://www.gimp.org/downloads/> webhelyről letölthető programmal a nem professzionális felhasználók könnyen, gyorsan javíthatják digitális kamerából vagy szkennerről származó képeiket, sőt olyan szolgáltatásokat is kiaknázhathatnak, amelyekkel korábban csak a Photoshop program bírt.

Az ismeretlen szavakat, kifejezéseket általában első előfordulásuk helyén mutatjuk be, magyarázzuk. A magyar kifejezéseknél igyekeztünk következetesen alkalmazni a (Photoshoppal szintén kapcsolatos) lokalizáció eredményeit is. Az itt leírtak megértéséhez és alkalmazásához különösebb számítástechnikai ismeretekre nincs

szükség, elegendő a Windows operációs rendszer alapfokú ismerete.

A papír alapú – hagyományos – könyvek kezelési módja némiképpen módosul az elektronikus könyvet „forgatók” számára. Ez a könyv az ingyenes Acrobat Reader 8.0 (vagy későbbi), Adobe Reader, illetve Adobe e-Book Reader segítségével olvasható. Akinek nincs ilyen programja, az letöltheti többek közt a www.adobe.com webhelyről is. Az ilyen típusú könyvek igen előnyös tulajdonsága, hogy a képernyőn megjeleníthető a tartalomjegyzék, amelynek + ikonjaival jelölt csomópontjaiban alfejezeteket tartalmazó ágakat nyithatunk ki. A tartalomjegyzék bejegyzései ugyanakkor ugróhivatkozásként szolgálnak. Ha egy fejezetre akarunk lépni, akkor elegendő a bal oldali ablakrészben megjelenített könyvjelző-lista megfelelő részére kattintani. Sőt az ilyen könyvek teljes szövegében kereshetünk.

Végezetül: bár könyvünk készítése során a megfelelő gondossággal igyekeztünk eljárni (beleértve a tartalmi pontosságot és a mondanivalót tükröző formát), ez minden bizonnyal nem óvott meg a tévedésektől. Kérem, fogadják megértéssel hibáimat.

A könyvet minden, digitális fotó- és képfeldolgozás iránt érdeklődőnek ajánljuk, különösen azoknak a fotóamatőröknek, akik képeikből a legtöbbet kívánják kihozni. A profiknak pedig ajánljuk Photoshop, igényes amatőröknek és profiknak egyaránt Photoshop Lightroom, Corel Photo-Paint köteteinket, melyeknek idén szintén új kiadásuk jelent meg (Photoshop CC 2018 és Photoshop Lightroom CC Classic).

Szentendre, 2018. január

Köszönettel

a szerző.